



The European Union
for Georgia



PUBLIC
HEALTH
FOUNDATION
OF GEORGIA

Агәабзиарахьчараҕы ирефералтәу, ихәынтқарратәу егьырт апрограммақәагы рхархәаратә зин

АҢҚАРАНҢА

Амедицинатә персоналн, еиҗацу ауаан,
аимактә арегионқәа рҕы инхо ауаапсыреи ирызку



საქართველოს გახიზნვის კომიტეტი
Georgia Committee on Relief



2020
Tbilisi, Georgia

**Агэабзиарахьчараҕы ирефералтэу,
иҕэынтқарратэу егырт
апрограммақэагы рхархэаратэ зин**

АҔҚАРАНТҚА

**Амедицинатэ персонали,
еиҕацу ауааи,
аимактэ арегионқэа рҕы инхо
ауааҕсыреи ирызку**

Ари акыпхымта азырхиоуп Европатэи Аидгыла ацхыраарала,
«Қырттэыла Аимактэ здырхагахаз ауааҕсыра Ргэабзиаразы Азин»
апроект ахэаакэа иртагзаны.

Апроект алыршоуп Қырттэыла Ауаажэларратэ Гэабзиарахьчара
Афонд амчала, Қырттэыла Ацхырааразы Акомитети, Ассоциация –
Кавказ Атынчреи аусеиҕкаареи радгыларала.

Акыпхымта азнархиеит Қырттэыла Ацхыраара Акомитет.
Қырттэыла Ауаажэларратэ Гэабзиарахьчара Афонди, Қырттэыла
Ацхыраара Акомитети анцамтазы атакпхықэра ррахьы иргоит.
Анцамта Европеидгыла агэаанагара аанарцшзом.

Акыпхымта автор Деа Нижаразе – агэабзиарахьчареи,
агэабзиарахьчара аиҕкаареи рызцаатэқэа рзы аексперт

Right to access State Referral and other Health Programs

Guide for Health Care Workers, IDPs and conflict affected populations

This publication has been produced with the assistance of the European Union in the framework of the project "Promotion of a Human Right to Health of the Conflict-affected Populations in Georgia".

The project is being implemented by Public Health Foundation of Georgia in partnership with Georgia Committee on Relief and Association - Peaceful and Business Caucasus.

The publication is prepared by Georgia Committee on Relief. The content of the publication is the sole responsibility of the Public Health Foundation of Georgia and Georgia Committee on Relief and do not necessarily reflect the views of the European Union.

The author of the publication
Dea Nizharadze - an expert on health and health organization
issues.

Абрифер

Қырттыла аимактә зпырхагахаз ауаапсыра, амедицинатә персонал, амедицинатә цхыраара ахынзараур рылшо азы аинформация амазаара крызтцазкуа ацакы амоуп. Уи агәабзиарахьчаразы ауаапсыра рзинқәа ирызку алапшхәаа артбаауеит, ауаа ахәынтқарра зыхә ашәо агәабзиарахьчаратә апрограмақәа ирылахәхаратәы атагылазаашья ацнатцоит; цынгыларада изаамтанытәу хәамтәзтәи амедицинатә хатцгылара аиуразы ауаапсыра зда цсыхәа ыкам апроцедурақәа рхысра армариоит, анаос мышрақәа ргәабзиара шыақәзыргыло, рыпсҗаарагы хатәабзиарала ианыпшуа.

Ауаапсыра ихартәау амедицинатә матцурақәа рытареи урт афинанстә шәартарақәа ркнытә рыхьчареи, ахәынтқарратә политика ахырхартә хадақәа иреиуоуп. Агәабзиарахьчара асектор аҗиара аамтә иалагзаны имацымқәа аиҗакрақәа мәацған, арт аусмәацгәтәқәа рҗы ихадаз иприоритеттәу амцурақәа афинансқәа рзоужьреи, ауаапсыра рымҗекак артбаареи роуп.

Атәыла аекономикатә рбагақәа рышьтыцра инаваргыланы, аҗиара иаҗуп агәабзиарахьчара асистемагы, амедицинатә матцурақәа рымҗеаки, рхатәабзиареи еиҗхоит. Хәажәкыра 1, 2013 шықәса инаркны Қырттыла аус ауеит азеицш гәабзиарахьчара апрограма, ауаапсыра акатегориақәа зегы зтцазкыз; ауниверсалреи, ашәартадареи иразпхьагәаҗоуп, иара убасгы амедецинатә матцура афинанстәи, агеографиаҗәи маншәалара хасаб азуны. Уи адагы, атәылаҗы аус ауеит ихагәцәтәу апрограмақәа, зхықәкыларала аицшымзаарақәа змоу.

Ишазгәаҗаз еицш, ихагәцәтәу ихәынтқарратәу апрограмақәа ауаапсыра еиуеицшым акатегориақәа ирызку. Арт апрограмақәа ркнытә хазы иалкааны иазаатгылатәу амедицинатә матцурақәа рпринципқәеи, рыхкқәеи, аимактә регионқәа рҗы инхо ауаапсыра рзы.

Арт арегионқәа рҕны инхо ауааҕсыра ироуша амедицинатә матцурақәа рдырразы, хара иахдыруазароуп ахаҕера ихаҕара шыақәзыргыло агәраргага шимоу (мазаргыи уи иаҕароу адокумент) Қырттәыла ахәынтқарра иамтаны. Арт азцаарақәа ртакқәа роуп анаоштәи амедицинатә процедурақәеи, аматцурақәа риура апакетқәеи рҕы аипшымзаарақәеи шыақәзыргыло.

Ауааҕсыра аинформация иаша рымазарц азы – иаба, ишҕа, иарбан медицинатә матцуроу ироур ирылшо, арт ахырхартақәа рыла ауааҕсыра ринформацияиура еиҕтәтәуп. Ари аус аҕны, ауааҕсыреи ахәынтқарреи рыбжьара амедиатор ифункция зегы иреиҕны инанагзоит ихәынтқаорратәым асектор, ганкахьала хықәкылатәи агәыҕ рыгәрагара змоу, даҕа ганкахьала ихәынтқарратәу аструктурақәа аус рыцура аганахьала аҕышәа змоу.

«Аимактә апырхага знаҕаз Қырттәыла ауааҕсыра ргәабзиаразы азин ахьчара» апроект хықәкы хадас иамоуп зхаҕабзиара хараку, ильготтәу, амедицинатә матцура аиура аҕагылазаашьа аиҕтәразы алшарақәа раҕцара. Уи амџаҕы шыаҕа бзиоуп хәа хҕы ианагоит цаҕа иаагоу аҕқаранца.

Цага иарбоу атемақәа ирызкны лассы-лассы ицәыртца азцаарақәа реилыркаараҕы ицхыраагзоу аҕакқәа:

1. Иарбану ирдырша, амедицинатә матцурақәа риушьеи урт рымҕеаки рганахьала, аимактә регионқәа рҕы инхо ауааҕсыра?

Раҕхьаза иргыланы, хра злоу аинформация – имоума ахаҕера
ихаҕара шыақэзыргыло агәраргага (мамзаргыи уи иаҕароу
адокумент) Қырттәыла ахәынҕқарра амтала.

- Ахаҕера уи ашыза адокумент имазар, азин инаҕоит
Қырттәыла атәылауаа рзы иҕоу аматцурақәа зеггы риура,
«азеицш гәабзиарахьчара апрограмагы» уахь иналаҕаны.
- Ахаҕара шыақэзыргыло агәраргага змам ахаҕера (мамзаргыи
уи иаҕароу) амедицинатә матцурақәа иоур калоит, аха
аҕырак **«Арефералтә Програма»** ахәаакәа ирҕаҕаны.

2. «Азеицш гәабзиарахьчара апрограма» абенефициархаразы, иарбан зинқәоу агәабзиарахьчараҕы ирымоу аимактә регион аҕы инхо Қырттәыла Ахәынҕқарра атәылауаҕра змам ауааҕсыра?

Аимактә регионқәа рҕы инхо ауааҕсыра, Қырттәыла
атәылауаҕра рымамзаргыи, «Арефералтә Матцуразы
Ахәынҕқарратә Програма» инартбаау амедицинатә матцурақәа
рхархәара алшара рынаҕоит.

Аихарак, апрограма иатданакуеит анаҕстәи амедицинатә
матцурақәа ахәынҕқарра аганахьала рыхәҕса ашәара:

- Аплан иарбоу амбулатортә матцура (аоперацианзатәи
адиагностика). Ахәынҕқарра ахә ашәоит аматцура
адиагностика ианазку, анаҕстәи ахәышәтәрагыи анаҕаху
аҕагылазашьаҕы. Ари аматцура ашьтахь ахәышәтәыртәтә
хәышәтәра цозароуп. Аматцура ашьтахь ахәышәтәра

атахымхозар, адиагностиказы ахәшәара ахәынҗарра ахахы иагазом.

- Ихымҗадатәу Амбулатортә мацура (ER);
- Ихымҗадатәу Астационарное мацура;
- Аплан иарбоу Астационартә мацура. Заатәи адиагностикатә тҗаарақәа рыхәҗса шәахоит анаџстәи аҗагылазаашьақәа раан: заатәи аҗаарақәа астационартә хәышәтәра шхымҗадатәу анышьақәдыргылалак; насгыы заатәи аҗаарақәа рышьтахь ахәышәтәыртәтә хәышәтәра шхымҗадатәым анеилкаахалак. Адиагностикатә тҗаара ашьтахь ахәышәтәра атахымзар, усқан адиагностика азы ахәҗса ашәарагыы ахәынҗарра ахахы иагазом.
- Расходы на медикаменты в исключительных случаях, по решению Комиссии, при тяжелых заболеваниях (химиотерапия);
- Транспортировка неотложных случаев реанимобилем от административной границы до лечебного учреждения;
- Годовой лимит финансирования по рудеральной программе на одного пациента составляет 15000 Лари.

3. Иазгәаҗоума «Арефералтә программаҗы» апедиатриатә мацурақәа?

Амедицинатә мацурақәа қарала җынгылеихшарала ишьақәгылазам, ари апрограмма ахәаақәа иртәгзаны анеонатологиатә, апедиатортә мацурақәагыы азгәаҗоуп.

4. «Арефералтә Программа» ахәаақәа иртәгзаны апациент изы технология харақыла аҗқара амџаҗгара алшоума?

«Арефералтә Программа» ахәаақәа иртәгзаны, иазгәаҗоуп технология харақыла ишьақәгылоу анаџстәи асервисқәа: анеирохирургиатә, акардиохирургиатә җқарақәа, аблақәа рыҗзара, акомбустиологиатә җқарақәа, ахәыҗқәа ирыциз агәы амалыр, ақырҗчыдеи, ази рыҗқараан, уб. егыртҗгы.

5. «Арефералтэ Программа» ахэаакэа итагзаны аплан иалоу амедицинатэ матурақэа рыхэцса ашэаразы иќататэу.

Арт амацурақэа рхэаакэа иртагзаны, азыхэарақэа зеггы хазхаталатэи ахэапшра иахысуеит. «Арефералтэ Программа» напхгараґаразы Қырттэыла Агэабзиарахьчара Аминистрраґеи иапцоуп акомиссия. Ахаґера уи акомиссия ахызала ашэќэы иџеуеит, уи иарзаћал иацзароуп:

- Арзаћал зыџуа/ихатарнак ихатара шыќэзыргыло аршаћатґа шэќэы ахќыпћыла;
- Игэабзиара аґагылазаашыа аазырпшуа аилыркаа (аформа № IV 100/ѕ);
- Амедицинатэ матурақэа рныхтэрбага акалькулиация ацны;
- Исоциалтэ категория зырцабыргуа ашэќэқэа рыхќыпћылақэа (социалла ихьчам, ахцэаџы, згэабзиара хэаакэцоу, атэынчаџы уб. егь.) рзы.

Ашэќэқэа зеггы анроулак, Акомиссия алахэылацэа афинанстэ цхыраара аќатара ахынзахэцоу шыќэдыргылоит, анаџ ацхыраара ќарцоит, мамзаргы иќарцазом. Акомиссия анаќэшаћатћалак, арзаћал зџыз адырра инацоит. Арыпћа алаґератэ чымазарақэа рќнытэ ареабилитация акомпонентқэа ирылаќоу ари апрограма иалатара азцаара ыќэыргылан АО «Арыпћачымазарей Арыпћахыаќэеи рзы Амилацтэ Центри», арыпћа алаґератэ чымазарақэа зыхыуа рреабилитациязы Акомиссииеи рќны.

6. Аинфекция «COVID-19» зыхыуа аимактэ регион аќны дынхозар, ихартэау амедицинатэ цхыраахатцгылара аиуразы азин имоума?

COVID-19 – иаќазшыарбагоу асимптомқэа змоу ахаґера – алихорадка, аймхэа, удаџла аґсыґеивгара уб. егь., аепидемиологиатэ анамнез имазар – иаххэ. Атцыхэтэантэи 14 мшы рыџныцќа дахыыќаз ахэаанырцэ, мамзаргы COVID-19 зыхыуа иеимадара, «алихорадка ахэышэтэразы» ааигэа иќоу ахэышэтэырћахь днагахоит. Ахэышэтэырћаґеи апацциент

дыказаауеит PCR аҗаара аҗак аиуразы. Уаҗа апациент дахысуеит ицәеижь амониторинги, асимптоматикатә хәышәтәреи еилагзаны. PCR атест аҗак ааи хәа анышьақәрығәғәалак ашьтахь, апациент ахәышәтәырҗа чыда «Аковид Клиника» ашҗа диагахойт. Атест аҗак мап хәа ианышьақәрығәғәахалак ашьтахь, уи профильтрацәала еилагзоу аклиникаҗы аеыхәышәтәра иацитойт. Арҗ аусмәаҗатәқәа зегыи рҗы адиагностикей, ахәышәтәреи рзы ахәҗсақәа ахахыи иагойт ахәынҗқарра.

7. «Азеипш гәабзиарахьчара апрограма» абенефициархаразы, иарбан зинқәоу агәабзиарахьчараҗы имоу аимактә регион аҗы инхо Қырҗтәыла Ахәынҗқарра атәылауаҗ?

Қырҗтәыла атәылауаҗра змоу ахаҗра алшара имоуп «азеипш гәабзиарахьчара апрограма» аеалархәра, иара убасгыи егыирҗ хықәкылатәи апрограмақәа зегыи.

8. Қырҗтәыла атәылауаҗра зырҗабырғуа адокумент ада, иарбан документқәоу «азеипш гәабзиарахьчара апрограма» алаларазы ихымқадатәу?

Ахәҗара зырҗабырғуа инейтралтәу адокумент змоу, инейтралтәу амәақәларатә документқәа змоу, иара убасгыи Қырҗтәыла хыхьчарҗас изыпхьазо ахаҗрақәеи, ахҗәаҗы истатус иалаҗоу ахаҗрақәеи «азеипш гәабзиарахьчара апрограмаҗ абенефициарцәа рахасабала иҗалар рылшойт.

9. Иарбан хылаҗшратә компонент хадақәоу «азеипш гәабзиарахьчара апрограма» злашьақәгылоу?

«Азеипш гәабзиарахьчара апрограма» иаҗанакуейт амедицинатә маҗзурақәа жәпақы, анаҗштәи акомпонентқәа рыла апациент идгалоу:

- Аплан аҗны иарбоу амбулатортә маҗура;
- Ихымқадатәу амбулатортә маҗура;
- Ихымқадатәу астационартә маҗура;

- Аплан аҕны иарбоу ахирургиатэ мацура;
- Аинфекциатэ чымазарақәа рхылақшра;
- Зыбаѡ зтэым аҳәсақәа ртагылазаашья уашәшәыраан, асепсис ахәышәтәраан рхылақшра.

10. Иарбан компонентқәоу апрограма иагәылатқоу?

Аплан инақәыршәаны амбулатортә хылақшраан – апаиент ахәтакахьтәи аҳақьым лышка дымѡахьтцны, иалихыз амбулатортә усбартафәи (азеицш гәабзиарахьчара апрограма иалахәу аусбарта) аконсультация дахәар илшоит; иара убасгыи, иаҕаххар ахәтакахьтәи аҳақьым избамтала егырт аспециалистцәа аҳақьымцәа дрыдтаалар калоит алаборатор-диагностикатә тцаарақәа рзы, азакәанццара ахәаақәа ирҕакзаны.

Ихымпадатәу амбулатортә хылақшра – иатданакуеит ихымпадатәу ахылақшратә тагылазаашьяқәа рырәеиреи, рымѡақәтцареи, апаиент астационар аҕны 24 с. Иааныжьра анаҕахым. еиҳаракгыи урт аҕагылазаашьяқәа иреиуоуп аццәарақәа, ахәахәажьахәарақәа, ашхамфарей аинтокскацией, аҕынтца ашьяара, аллергия, азкаҕәара амыхәара, аларингит цьбара, агәы-шьадатә система (агипертоникатә удаѡшәара, агәеисратә ритм аилагара) еиуеицшыи ахьяа гәҕәақәа.

Ихымпадатәу астационартә мацураан – апаиент хатәгәақхарала, мамзаргыи амедицинатә цхыраара лас аҳақьымцәа ргәыц амч ала аклиника дақәшоит. Ихымпадатәу астационартә хылақшра иаанагоит, апаиент ихымпадатәу амедицинатә цхыраара лас данаргәақуа, имахашьяахәа ицәызыр аныкало, мамзаргыи дыцсыр аналшо аҕагылазаашьяқәа раан афинансқәа роужьра.

Аплан иалоу ахирургиятә п̄карақәеи, урт ирыдхәалоу атцаарақәеи – ашықәсәзтәи алимит 15 000 лари артәоит, ахәеицшәара абенефициар истатус зеицшроу иахьыцшуп.

Аплан иарбоу ахирургиятә п̄карақәараан асоциалтә матцура агентрафәы (агәабзиарахьчара аминистрра афьныцқа) апациент игәабзиара аґагылазаашьа атәы зхәо аилыркаага цәыригароуп (аформа №IV-100/с) амедицинатә усбарта аґнйтә, иара убсгыы ихатара шьақәзыргыло ашәґәы ахьыцхьла (18 шықәса иреитцоу рзы аиразы аршахатґа), асчет-фактуриеи, акалькуляциеи – атаххар, аформа иақәшәо арзахал хартәаахоит.

Асоциалтә матцура агентра аваучер аґара алнаршоит, ақәшахатґазы адокумент 30 мшы рыфьныцқала.

Аинфекциатә чымазарақәа рхылацшра – иатданакуеит аусцқа ишьақәнаргыло ачымазарақәа рыхәышәтәра, ареанимациатә цхыраарагыы уахь иалатцаны. Ари афьза аґагылазаашьафәы, ахәеицшәара абенефициар истатус зеицшроу иахьыцшуп.

Зриск хараку збафзтәым ахәсақәа – рхылацшрахь иатданакуеит астационартә матцуриеицш, асепсис змоу ахәсақәа рбарагыы (хәыцсала 3 000 Лари иартәо), фактлатәи аныхтә алоуп афинансқәа шазаужьхо; апрограмматә хтыс хыркәшахаанза, амедицинатә усбартафәы медицинала ихымпадатәу азнеишьақәа раацшра. Ахшараиура – алимит 500 Лари; Кесар иркьарста – алимит 800 Лари.

11. Иарбан гәыцқәоу азеицш гәабзиарахьчара апрограмма ахәаақәа иртәгзаны чыдала иалкаау, насгыы урт афинансқәа рзоужьрафәы излеицшымзеи?

Азеицш гәабзиарахьчара апрограмма ацсахрақәа ирыбзоураны, Қыртґәыла ауаацсыра еихшоуп зыкрырхара еицшым ауаацсыра ргәыцқәа рыла, ахәынтқарра урт арбагақәа рылоуп апрограммафәы афинанстә цхыраара рыґара шазбаз.

Арт агэыцкэа:

- **Хыкэкылатэи агэыц** – атэынчаџцэа, астудентцэа, згэабзиара хэаакэцоу ахаѳракэа, 0-5 зхыцуа ахэыцкэа, социалла ихьчам ахаѳракэа, арцаџцэа.
- **Зыкрырхара харакү ахаѳракэа** – ашыкэсазтэи зхашэалахэы 40 000 Лари еиѳау.
- **Зыкрырхара абжьаратэу ахаѳракэа** – ахаѳракэа, зхашэалахэы мызктэи абжьаратэ улафахэы аиѳа еиѳау – 1000 Лари, аха ашыкэсан 40 000 Лари еиѳам.
- **Атэылауаа, социалла ихьчам атаацэаракэа рхатарнакцэа, зреитингтэ балл 70 000 инаркны 100 000 аѳынза иназо, насгы 6 инаркны 18 шыкэсанза зхыцуа ажыцэкэа.**
- **Зхашэалахэы лаѳэу, еиѳынкылам ахаѳракэа** – мызктэи зхашэалахэы 1000 Лари еицоу, зхатэхатала еилахоу ахаѳракэа.

12. Иарбан еиѳшымзааракэоу ирымоу афинанстэ цхыраарааѳы зхашэалахэы еиѳшым агэыцкэа?

Хыкэкылатэи агэыц – ари агэыц ахатарнакцэа азин рымоуп азеиѳш гэабзиарахьчара апрограма алшаракэа зегы рхархэара. Иара убасгы, урт азин рымоуп азеиѳш гэабзиара апрограма алшаракэа реиѳш, ахатэы ѳгаѳсатэ пакет ахархэаразгы.

Зхашэалахэы харакү ахаѳракэа (ашыкэсазтэи зхашэалахэы 40 000 Лари еиѳау) – азеиѳш гэабзиарахьчара апрограма уаѳа ахархэара рылшазом, урт ахатэы ѳгаѳсатэ пакет шытырхроуп (Усгы урт афинанстэ цхыраара роуеит Кесар иркьарста, ахшараиура раан). Уи иаанаго убри оуп, ахатэы ѳгаѳсатэ компаниакэа ирылагзаны уаанза азеиѳш гэабзиарахьчара апрограма аpaketкэа рымазтгы, уажэшьта ахатэы ѳгаѳсатэ компаниакэа рpaket ауп ирзаанхаз. Убри аан, ари агэыц ахатарнакцэа азин рымоуп ахэынѳкарра егырт апрограмакэа ркны аеалархэра.

Афинанстә цхыраара иагхоит иара убасгы абжьаратә хашәалахәы змоу, аңгаңса змам ахаңрақәа рзгы. Ари агәың алахәылацәа рзы афинанстә цхыраара алыршахар ауеит ихымпадатәу асервисқәа рыхәтәк ала, насгы анкологиатә хылаңшра аан (ахимиатәи, агормонтәи, ашәахәатәи атерапиа аан), аха уртгы азеиңш гәабзиарахьчареи, ахатәы цгаңсатә компаниеи рпакекқәа реилагзара азин рымазам. Агәың иатцанакуа рзы афинанстә цхыраара алыршахар калоит ахшараиура, Кесар иңкарста аан. Убри аамтазгы, урт алшара рымоуп азеиңш гәабзиарахьчара апрограма мап ацәкны, ахатәы цгаңсатә компаниақәа рхархәара.

Атәылауаа, социалла ихьчам атаацәарақәа рхатарнакцәа, зреитингтә балл 70 000 инаркны 100 000 ркынза иназо, аңгаңса змам, иара убасгы аңгаңса змам ажыцәқәеи зцазкуа агәың азы – азеиңш гәабзиарахьчара шыатас иамоу апакек рымазаауеит, насгы урт ахатәы цгаңсатә пакек рымазар рылшоит.

Иеиңынкылам, насгы илақәу ахашәалахәы змоу, аңгаңса иалақам ахаңрақәа – азеиңш гәабзиарахьчара апрограма еиңш, ахатәы цгаңса апакекгы рхархәаразы алшара рымоуп. Ари агәың иатәу ахаңрақәа рзы ахә шәазаауеит анкологиатә чымазарақәеи (ахимиатә, агормонтә, ашәахәатә атерапиа), иара убасгы ахшараиура, Кесар ирқьарстеи, ихымпадатәу асервисқәеи. Арака иазгәатәтәуп:

- Апрограма ахәаакқәа иртагзаны, ахшараиуразы зегы афинанстә цхыраара роуеит, рхашәалахәы хасаб амтақәа.
- Анкологиатә чымазарақәа змоу ахаңрақәа зегы рфинанстә цхыраара ахәынцқарра ахахы иагоит, зхашәалахәы хараку (Ашықәсан зхашәалахәы 40 000 Лари артәо) ахаңрақәа рыда.
- Ахатәы цгаңсатә пакек зцәызыз ахаңра, 6 мза рыфныцқала иминимумтәу апакек ахархәацәа

дреиуахар илшоит, анаѡс апакет хада иоуеит (аматцурақәа зақароу шықәнаргылоит ахашәалахәы).

- Убри аамтәзы азеипш гәабзиарахьчара асервис зақароу индивидуалла иазгәаҭоуп, аҭаацәа рхашәалахәы ианыпшзом.
- Атәылауаѡ ашықәсантәи ихашәалахәы 40 000 Лари еиҳаны иартәозар, ахатәы цҭаҭсатә пакет аиура иара идзаауеит. Аха иҭаацәарафәы «хықәкылатәи агәыпц» ахатәрнакцәа ықазар, (згәабзиара хәаакәҭоу, мамзаргыы астудентцәа, атәынчаѡцәа, 0-5 зхыццүа ахәыцқәа, арҭаѡцәа реипш) – урт азеипш гәабзиарахьчара апрограма апакет рхы иадырхәалоит, изҭазкуа агәыпц ишазхәоу еипш.

13. Иарбан хәгәцәы програмақәоу атәылафәы аус зуа, насгы урт рыкнытә иалкаатәу арбанқәоу?

- 13.1. Заа ачымазаѡцәа рышықәыргылареи, аскрининги;
- 13.2. Аиммунизация апрограма;
- 13.3. Ахәшәыркразы ахәшәи, аматериалқәеи рыхәҳара;
- 13.4. Аепидемиа ахылацшра апрограма;
- 13.5. Ишәартәдоу ашьа апрограма;
- 13.6. Ауаажәларратә гәабзиарахьчарафәы, анызаартәцакыра агәабзиареи, ипрофессионалтәу ачымазарақәеи рфәы ахыдҭақәа рынагзара ацхрааразы апрограма.
- 13.7. Арыпҭхачымазара ахылацшра апрограма;
- 13.8. А-ВИЧ-инфекцияқәа /а-СПИД ахылацшразы апрограма;
- 13.9. Анреи, ахшареи ргәабзиара апрограма:
 - Антенаталтә згәаҭара (8 визитк рыла);
 - Збаѡзтәым ахәсақәа рыхәышәтәра, ахшараиура ашьҭахьтәи ауадаѡратә шәартәаангыы;
 - Уаанза иаарпшу агенетикатә потологиакәа;
 - Агепатитқәа В, С, а-ВИЧ-инфекцияқәа а-СПИД, збаѡзтәым рыкны асифилис чымазарақәа раарпшрафәы ихымҭадатәу атестқәеи, аныхтә материалқәеи;

- Агипотиреози, афенилкетонуриеи, агиперфенилаланинне-миеи, амуковисцидози рзы ҕыц ииз аҕшқацәеи, ахәыцқәеи скринингла ргәабзиара агәәтара.
 - Ғыц ииз аҕшқацәа рлымха аҳара скринингла агәәтара.
 - Збаөзтәым аҳәса медикаментла реикәыршәара – ажелезеи, афолиеватә кислотеи рыхәҳара, амикроэлементқәа злоу афатәлатцақәа рыхәҳара, ахәшәқәа рымҕақәцареи, рыцәахреи, рыцареи;
- 13.10. Арҕашыгыгәтә мағашыарқәа зцәа иалоу ачымазаөцәа рыхәышәтәра;
- 13.11. Агәабзиара адгылара;
- 13.12. Апсихикатә гәабзиара;
- 13.13. Ашыақарчымазара ахылацшра апрограмма;
- 13.14. Ахәыцқәа раонкогематологиатә чымазарақәа рыхәышәтәразы апрограмма – амбулатортә, астационартә хәышәтәра аонкогематологиатә чымазарақәа змоу ахәыцқәа 18 шықәсанза рыхәышәтәра;
- 13.15. Ачәча адиализи, атрансплантациеи;
- 13.16. Иинкурабелтәу ачымазаөцәа рыхәышәтәраан апаллиативтә хылацшра;
- 13.17. Ичыдоу ачымазарақәа зцәа иалоу апациентцәеи, есааиратәи атерапиа ада цсыхәа змам апациентцәеи рыхәышәтәра;
- 13.18. Амедицинатә цхыраара-ласи, амедицинатә мөангареи рзы апрограмма акомпонентқәа:
- А. Амедицинатә цхыраара-лас;
 - Б. Арефералтә цхыраара – апацинт ареанимобил ала имөангара, медицинатә усбартак аҕнытә, этехнологиатә зыҕацара ҳараку даҕеа усбартак ашқа;
 - Г. Амедицинатә транспортировка.

13.19. Ақытағтәи ахақым изку апрограма акомпонтқәа:

- Ақытағы агәабзиарахьчара актәи аөазара ақынза аматц аура (уахь иатцанакуеит – ихымқадатәу ахәшәқәеи, амбулаториа азы амедицинатә материалқәеи, амедицинатә шәыреи, адокументқәа ркыыпхьреи рзы амаругақәеи рыхәҳара);
- Ихымқадатәу амбулатортәи, астационартәи хәышәтәышьәқәа ичыдоу афинанстә цхыраара зау амедицинатә усбартақәа рыла алыршара;
- Амбулатортә цхыраара адгылареи, арҕиареи Шида Қартлиа ақытақәа рҕы;
- Ихартәау егырт әусеиҕкаарақәагы рымөаңгара, амедицинатә усбартақәа ишахәтоу еиңш еиңқьарада русуразы (ичыдоу афинанстә цхыраара зау).

13.20. Арөфөралтә цхыраара апрограма иазцхьагәанатоит ауааңсыра амедицинатә цхыраара рытара, еихаракгы арыцхарақәа, акатастрофақәа, ичыдоу атагылазаашьәқәа ирыхьаны ацхыраара зтаху, мамзаргы аимактә регионқәа ирыцанакуа ауааңсыра, ма Қырттәыла аиҳабыра иазгәанато егырт атагылазаашьәқәа ирықәшәаз рыцхраара:

- Акардиохирургиа тә хәышәтәра, згәы апорок ациз рыөныцқа, ахәцса ахәынцқарратә програмақәа рыла ашәаразы алшара ыкамзар;
- Заатәи HER-2 чымазара зцәа иалоу ахаҕрақәа иртуху зеггы, мамзаргы хәтак медикамент (Атрастузумаб) рытара, агәыңхәы ачымазарабааңс адбалара атың анамоу;
- Арыңха аидиопатиатә фиброз адиагноз змоу ахаҕрақәа иртуху зеггы, мамзаргы хәтак медикамент (Апирфенидон) рытара.

13.21. Атәыла арбцьармчқәа рышқаа ааңхьара змоу атәылауаа амедицинатә гәатара рахыжьра апрограма;

13.22. Ацәалаҕера чымазарақәа змоу рыхәышәтәразы медикаментла реиқәыршәара апрограма иатцанакуеит иара убасгы агәы-шьадатә система иатәу, арыңхатә, ашьақарчымазаратә, алогистика акомпонт ралыршара.

13.23. Агепатит С азы ахэынтқарратә программа.

14. Ацэалаера чымазарақәа рыхэышэтәраан амедикаментқәа рыла айқәыршәаразы апрограма аспектқәа; амедицинатә усбартақәеи, атаацэаратәи ақатақәтәи ахақьымцәеи ирдырша
Апрограма ахархәащцәа иреиуоуп:

а. «Зсоциалтә тагылазаашья удааоу атаацэарақәа рдырразы иаку абаза» итагалу ахақәрақәа, зреитингтә балл 100 000 хыпхьазара иназо.

б. Тэынчара ақәра змоу (ахәсақәа – 60 шықәса инаркны, ахацәа – 65 шықәса инаркны), згәабзиара хәаақәтцоу ахәыцқәа, мамзаргы зылшаратә хәаақәтца чыдала иаарпшу ауаапсырагы.

- Апрограма азкуп агәы-шьадатә система иатцанакуа алаератә чымазарақәа змоу, иара убасгы арыпқатә, апыргылапшратә, ашьақартә (2 атип), Паркинсон чымазара алаерақәа змоу ахақәрақәа амедикаментқәа рыла реиқәыршәара.
- Апрограма ахалархәрафәы, аусбарта ахақьым, ақытақәтәи ахақьым абенефициар иитароуп игәабзиара атагылазаашья атәы зхәо айлыркаага (аформа №IV – 100/з), анафс уи арецепт ылиаауеит. 3 мза ачымазара ахәышэтәра аамтә азхара ахәшәқәа рхыпхьазара еихамкәа илғаатәуп.
- Аформа №IV-100/з акны иарбазароуп алаератә чымазара (ICD-10) адиагноз шыақәрыгәгәаны, ахәышэтәразы ихымқадатәу ахәшә мышктәи азара аццаны (мышктәи азара арбара атахуп, избанзар уи ада асоциалтә матцзура агентра абенефициар ашәкәы дтанагалазом).
- Аформа №IV-100/з акны, арецепти ркны еилукааратәы ианызароуп ахақьым ихъзи, ижәлеи, иабхъызи,

ишыақарыгәғәоу адиагнози (ICD-10), ахәшә ахьзи (игенерикатәу ахьз ала), мышктәи азареи аццаны.

- Ихартәаау №IV-100/з аформа аусбарта, мамзаргы аақытағәтәи ахақым абенефициар иитароуп ахәшәқәа рзара иацлазар, иагхазар, мамзаргы рәеирақәак алагалахар.
- Аформа №IV-100/з ахартәаареи, арецепт алааареи рышьтахь абенефициар иеилыркаатәуп ахәшәқәа риуразы асоциалтә матцзура агентра аҕны ашәкәы аәтагалара шихәтоу (асоциалтә матцзура агентра аофис хадеи, мамзаргы агентра адгьылцакыратә усбартақәа рҕны, ахтнықалақь еипш, атәыла ахьынзаназаазогьы), ашәкәтагалара ашьтахь ацтека ашҕа ишымғахыцтәу.
- Ари апрограма ағыцрақәа ртәы еилышәкаар калоит асоциалтә матцзура агентра авеб дақьяғы – http://ssa.gov.ge/index.php?lang_id=&sec_id=1291

15. Ахәшәқәа рытарағы ацкарақәеи урт рсиен

- 15.1. Афармацевтә продукт аиуразы агентра атерриториалтә неиртахь имғахыцтәуп атәыла ахьынзаназаазо, арегионқәа рғы еипш, атыцантәи ахатарнакрақәа рғыы, анаоҕ азныказтәи аәтаора иахыстәуп.
- 15.2. Аәтаора ахысразы, абенефициар имазароуп ихатара аазырпшуа адокумент – аоригинал, иара убасгы аформа №IV-100/з – оригинал (абенефициар изы ихафратә гәрагағы аәтаора мғапигар калоит, иатаху адокументқәа зегьы ицзар, насгы ахафратә гәрагаоҕы ихатара аазырпшуа адокумент имазар).
- 15.3. №IV-100/з – аформа аҕны ишыақарыгәғәаны иарбазароуп ацәалаера чымазара адиагноз (ICD-10), уи ахәышәтәразы ихымцадатәу ахәшәи, азареи азгәатаны.

- 15.4. Адиагноз, мамзрагы ахәшә, ма азара аеацсахзар, ахархәа агентра ашқа ирґыцу аформа №IV-100/5 наишьтрупп, уи ашьаґала аеґаорагы арґыцрақәа аларгаларц азы.
- 15.5. Ахәшә аиуразы аґґека ашқа инеитәуп, ахаґара аазырпшуа адокументи, аґақым иррепти ицзароуп, урт инарықәыршәаны ахәшәқәа иоурц азы.
- 15.6. Есаира аґґекаґы ахәшәқәа риураан ахаґера 10% роуп иишәо, иааихәаз ахәшәқәа зегы рыхә аґнытә.
- 15.7. Ахаґера знык ала иоур қалоит 3 мза аґыхәышәтәразы изхаша ахәшәқәа.
- 15.8. Иаххәап, ахаґера 3 мза иґыхәышәтәра иаґаху аиґа еитданы ахәқәа игозар, усқан уи аамґа анынґәалак (3 мза) ашьґахыґы аґґека ашқа дымґахыґны, анаоґтәи 3 мза рзы аґыхәышәтәраан изхаша ахәшәқәа игар илшоит.
- 15.9. Ахаґера аґґека ашқа дымґахыґыр (3 мза аґыхәышәтәразы изылґаау ахәшәа игаразы) 3 мза қалаанза, ахәшәқәа иґахар қалоит, аха аелектронтә проґраммаґы ишарбоу еиґш, ахәшәқәа иоуеит 3 мза нґәаанґа 10 мшы шаґу дазыхәар.
- 15.10. Ахәшәқәа иґахаанза, иґаацәа ирымоу ареитинґтә балл иацланы 100 000 қызарац рқынза иназар, ахаґера изылґаау ахәшәқәа иоузом, аелектронтә проґрамма аґны аеґаора дахысхызарґы.

16. Апатент змам ахәшә жәларбжьаратәи ахьз

N	Апатент змам ахәшә жәларбжьаратәи ахьз	Аформа	Адоза
1	Аеналаприл	Атаблеткақәа	10 мг
	Аеналаприл	Атаблеткақәа	20 мг

2	Алозартан	Атаблеткақәә	100 мг
3	Алозартан/Агидрохлортиазид	Атаблеткақәә	50/12.5 мг
4	Апериндоприл /Амлодипин	Атаблеткақәә	4 мг/5 мг мамзарғыы 5 мг/5 мг
	Апериндоприл /Амлодипин	Атаблеткақәә	8 мг/10 мг мамзарғыы 10 мг / 10 мг
5	Апериндоприл/Аиндапамид	Атаблеткақәә	4 мг /1.25 мг
6	Аметпролол	Атаблеткақәә	100 мг
7	Анебиволол	Атаблеткақәә	5 мг
8	Абисопролол	Атаблеткақәә	5 мг
9	Амиодарон	Атаблеткақәә	200 мг
10	Аварфарин	Атаблеткақәә	2.5 мг
11	Адигоксин	Атаблеткақәә	0.25 мг
12	Аспиронолактон	Атаблеткақәә	25 мг
13	Аторвастатин	Атаблеткақәә	10 мг
	Аторвастатин	Атаблеткақәә	20 мг
	Аторвастатин	Атаблеткақәә	40 мг
14	Аклопидогрел	Атаблеткақәә	75 мг
15	Аизосорбидамононитрат	Атаблеткақәә	40 мг
16	Афуросемид	Атаблеткақәә	40 мг
17	Амлодипин	Атаблеткақәә	5 мг
18	Ацетилсалицилтә кислота+ Амагни агидроксид	Атаблеткақәә	75 мг
	Ацетилсалицилтә кислота+ Амагни агидроксид	Атаблеткақәә	150 мг
19	Аметформин	Атаблеткақәә	1000 мг
20	Аглимепирид	Атаблеткақәә	2 мг
21	Агликлазид	Атаблеткақәә	60 мг
22	Атиамазол	Атаблеткақәә	5 мг
23	Алевотироксин	Атаблеткақәә	50 мкг
24	Абудесонид	Изоу ахәшәзы зныктәи	0.5мг/2 мл

		ахархэара змоу аконтеинер афы анебулизация азы	
25	Асалбутамол	Аингалиация азы апорошок	100 мкг
26	Асалметерол/Афлутиказон	Аингалиация азы апорошок	50 мкг/250 мкг
	Асалметерол/Афлутиказон	Аингалиация азы апорошок	50 мкг/500 мкг
27	Аметилпреднизолон	Атаблеткақәа	16 мг
28	Акклидиумбромид	Аингалиация азы апорошок (акапсула) аингалиатор ацны	322 мкг/азара
29	Алеводопа, Акарбидопа	Атаблеткақәа	250 мг/25 мг
30	Алеводопа, агидрохлорид абенсеразида	Акапсулақәа	100мг/25мг
31	Алеветирацетам	Атаблеткақәа	500 мг
32	Акарбамазепин	Атаблеткақәа	200 мг
33	Анатри Авальпроат	Атаблеткақәа	300 мг
	Анатри Авальпроат	Атаблеткақәа	500 мг
34	Аламотриджин	Атаблеткақәа	100 мг
	Аламотриджин	Атаблеткақәа	25 мг

17. Ихартэау аинформация

Ари аңқарантда аҕны иаагоуп хазтагылоу аамтазы Қырттэыла залыршара мғапысуа ахэынтқарратэ программақәа зегыы акыр изныңшуа аспектқәа. Хыхь ишазгэаҕоу еиңш, ауааңсыра агэабзираахьчара иадхэалоу шақа информация роуа ақара, убасқак агэабзираазы рзинқәа хьчазаауеит.

Ихартәаау аинформация шәаур шәылшоит:
Қыртәыла Ацхырааразы Акомитет
Ател: (+995) 599 552368 - Iliа Verulava, Апроект ассистент
Аелектронтә цошьта: iberulava@geocor.ge
Атызтыц – Танзиа амф. №7, аблок «б», 6-тәи аихагыла, ау. №7.
Қарт 0194, Қыртәыла

